

Fundament Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

juni 2016

Bestuursverslag 2015

Studie

Een kerntaak van Fundament is bijdragen aan ontwikkeling van Gereformeerde theologie in Oost-Europa. Theologen uit OE worden uitgenodigd om aan de Theologische Universiteit in Kampen te komen studeren. Jaarlijks zijn er een of twee studenten. Anderen zijn thuis bezig hun studie af te ronden, of komen hier voor een kortere periode.

Fundament is er voor christenen in Oost-Europa

- theologen uit Oost-Europa studeren in Kampen;
- cursussen voor ouderlingen en docenten;
- steun voor het theologische onderwijs in OE;
- financiële hulp aan studenten en docenten;
- hulp bij evangelisatie en maatschappelijk werk;
- hulp bij onderwijs;
- steun voor ouderenzorg;
- werk onder Roma;
- conferenties voor predikanten en ouderlingen.

György Papp volgde in Kampen de master Patristiek; een studie die onderdeel was van een promotietraject. Promotie is belangrijk voor de Theologisch Instituut in Cluj, waar hij docent is. Op 24 juni 2015 presenteerde hij zijn afstudeerscriptie met de titel: 'The "Dialog" between Calvin and the Church Fathers on Baptism, in the 1559-Edition of the Institutes'; onderzoek naar de invloed van de kerkvaders op het denken van Calvijn. Op 26 januari 2016 promoveerde hij in Debrecen. De titel van zijn proefschrift: "De dialoog tussen Calvijn en Chrysostomus over de vrije wil in de Institutie".

György Papp

Arpád Kulscar studeerde van augustus 2014 tot juli 2015 in Kampen. Hij is predikant in Értarcsa, Roemenië. Hij volgde de master 'Missionaire Gemeente'. Nu werkt hij thuis aan de afronding van deze studie.

Szabolcs Kovács, predikant in Nyárádszentimre (Roemenië) studeerde in 2012-2013 in Kampen. Mei 2015 rondde hij zijn studie 'Missionaire Gemeente' af met een scriptie over de geestelijke zorg voor studenten.

Makkai Peter studeerde in 2015 drie maanden in Kampen. Hij is predikant in Arkos, Roemenië. Sinds 2004 werkt hij aan een project voor mensen met een beperking. Dit initiatief was nieuw in de kerk en ook in de regio Covasna. Kerk en gemeenten moeten leren open te staan voor deze mensen. Het vraagt van gemeenten,

predikanten, ouderlingen om mogelijkheden te verkennen, gebouwen vragen rolstoelvriendelijkheid, liturgie en diensten om aanpassing. Ook de theologisch-inhoudelijke kant vraagt studie en uitwerking daarvan. De studie en de praktische verkenning in Nederland was hierop gericht.

Tibor Marjovszky was docent Bijbelse Theologie in Debrecen en deeltijd docent in Sárospatak; nu met emeritaat. Fundament bood hem de mogelijkheid

Wonen in Nyárádszentimre

Project: mensen voor mensen

om zomer-2015 in Kampen te werken aan een Hongaarse uitgave van een vroege Joodse midrasj. Dit geschrift is vergelijkbaar met het bijbelboek Spreuken. Het boek met commentaar verschijnt in 2016/2017. De bibliotheek van de TU-Kampen was een goede werkplek en een ideaal documentatie-centrum.

Attila Batizán studeerde een maand in Kampen met de bibliotheek als studieplaats. Zijn eerdere studiejaar in Kampen (2013-2014) sloot hij af met een scriptie over 'Volkskerk in een diaspora-situatie'; een deelstudie voor een al eerder in Debrecen gestart promotietraject. Zijn thema is 'Kerk en diaspora'. In Kampen deed hij nu onderzoek. In 2016 hoopt hij in Debrecen te promoveren.

Géza Sógor arriveerde in augustus 2015 uit Ulies/Kányád (Roemenië) in Kampen. Samen met zijn gezin woont hij in Fluiterkruid. Hij volgt een jaar de master Ethiek/

Publieke Theologie, onder begeleiding van prof. dr. Ad de Bruijne.

Opleidingen in Oost-Europa *Fundament zet zich in om de vorming en opleiding van ouderlingen en predikanten te versterken.*

Dr. Jaap Doedens is docent aan de theologische academie in Sárospatak (Hongarije). Ook is hij als adviseur die het werkgebied kent, betrokken bij het werk van Fundament.

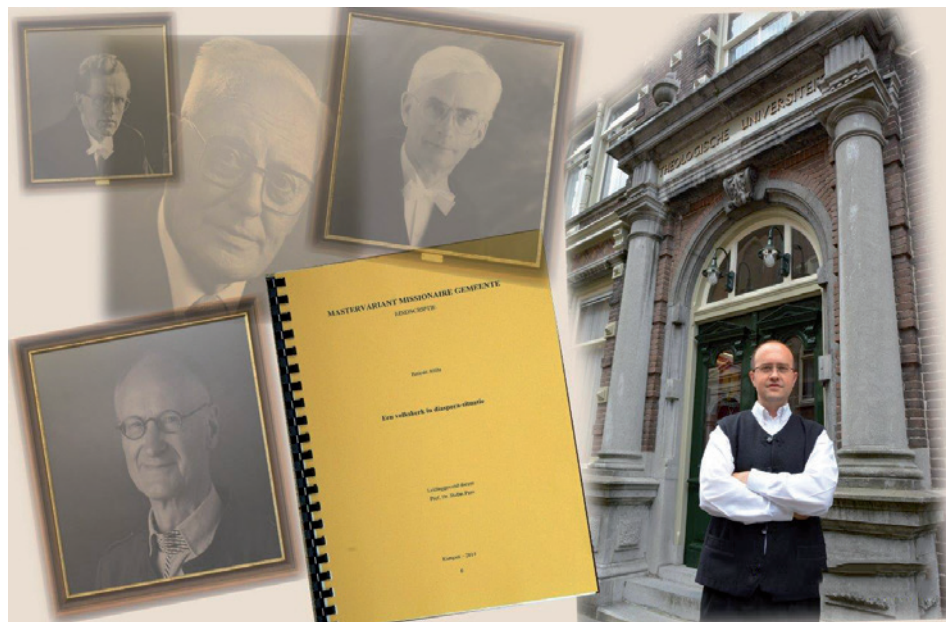
In *Cluj* (Roemenië) studeren jonge mensen voor predikant. Fundament geeft hen een financiële steun voor de kosten van studie en levensonderhoud. Prof. Kelemen Attila coördineert dit. Deze studenten krijgen ook pastorale vorming in enkele gemeenten. Fundament draagt bij in de kosten van dit werk.

De *Ouderlingenbond* in Oekraïne werkt aan de vorming van ouderlingen. Zij

Cluj

zien het als hun taak om de kerk en de christenen binnen de kerk bij het Woord te houden. Dit vraagt veel inzet. In onzekere tijden met oorlog, verdeeldheid, verdriet, economische malaise is het moeilijk hiermee door te gaan; veel mensen moeten afhaken. Toch blijven ze actief. Er is een ouderlingencursus, er zijn evangelisatiebijeenkomsten en conferenties voor ouderlingen met hun gezinnen. Dit jaar konden 26 ouderlingen de cursus afronden. Op 15 juni kregen ze op 'ouderlingen-zondag' het certificaat in een kerkdienst in Nagydo-brony. Ouderlingen-zondag is een traditie geworden binnen de kerken. Fundament

Attila Batizán in Kampen

Pastorale vorming in Inaktelke

Evangelisatie

Groentetuin

steunt hun werk structureel en in deze moeilijke tijden ook met extra hulp, zodat hun werk binnen de kerken kan doorgaan.

Conferenties

Elk jaar zijn er in Oost-Europa conferenties voor predikanten en ouderlingen. Medewerkers van Fundament zijn er bij en geven hun bijdrage.

In oktober 2015 waren er conferenties in Slowakije en Roemenië. Fundament ondersteunt ze. Tijdens een netwerkreis in het voorjaar wordt dit voorbereid. De landenteams beschikken over veel contacten met predikanten daar. In 2015 zijn de landenteams samengevoegd tot één team om zo efficiënter te kunnen werken. Ook is besloten mee te werken aan in Oost-Europa te houden congressen die onderdeel zijn van een bijscholingsprogramma voor predikanten. Het initiatief hiervoor ligt vooral bij de predikanten daar. Oud-studenten uit Kampen spelen dan een rol.

Projecten

Fundament steunt projecten die in de regio tot stand komen en die ondanks de eigen inzet nog steun nodig hebben. Overleg met partners in OE is belangrijk. Doel is om zo ook de evangeliserende aanpak van kerken via deze projecten te stimuleren.

Vaida; 'Meer dan brood'

Vaida ligt in het westen van Roemenië. Christenen daar zien een kans voor evangelisatie in combinatie met maatschappelijke hulp; evangelisatie met Woord en daad. De kerk wil bij een brede groep mensen vertrouwen winnen voor contacten, gesprek, evangelisatie. Voedselhulp vanuit een centrale keuken is het centrum van het project. Veel mensen leven op het bestaansminimum. Door voedselhulp komt de kerk dicht bij. Men wint vertrouwen, er ontstaan contacten, gesprekken; een weg voor ontmoeting. De kerk van Vaida werkt nu aan een 'gemeentehuis', waar voldoende ruimte is om te eten, voor gesprekken; een plek, waar gewerkt wordt aan resocialisatie. Ook een gebouw voor ontmoeting met jongeren en bijeenkomsten met ouderen. Een brede diaconale aanpak. Fundament gaf financiële steun voor de bouw en de inrichting van een nieuwe keuken in dit gebouw. Volgende fase is de aanleg van verwarming met het oog op de koude Roemeense winters.

Bejaardenhuis Beregszász

Beregszász ligt in het zuidwesten van Oekraïne. Het bejaardenhuis is een veilig thuis voor ouderen; een huis

Voedselhulp

Conferentiegangers

Watertoren in Vaida

Bewoonster

waar je als christen beschermd kunnen leven.

De crisis in Oekraïne betekent voor veel ouderen een ramp. Er is veel armoede. Pensioenen worden slecht uitbetaald. Ouderen worden uit huis geplaatst. In die situatie biedt Beregszász zorg als je oud en hulpbehoevend bent.

Het in stand houden van dit tehuis vraagt veel inventiviteit en doorzettingsvermogen. Dat geldt al als het gaat om basale dingen als licht, warmte, voeding, medische zorg. Kostbare zaken in een ontreederd land. De eigen boerderij en de boomgaard leveren levensmiddelen. Het Diaconaal Steunpunt van de kerk helpt waar dat kan; ook in natura (melk, eieren, vlees, brood, groenten, enz).

De bijdrage van de bewoners uit hun pensioenen is lang niet kostendekkend. De kerken in Oekraïne hebben echter maar weinig financiële ruimte. Ook voor de gemeentelieden zijn de kosten voor levensonderhoud gestegen. Hulp van buitenaf is nog steeds van levensbelang.

Eetzaal

Kleuterschool Tivadarfalva

Fundament steunt het tehuis en onderhoudt contact met het bestuur.

Tivadarfalva

Vorig jaar startte in Oekraïne een christelijke kleuterschool in Tivadarfalva voor kinderen uit Roma-kampen. Eerst kwamen er maar een paar kinderen uit Tivadarfalva en Tiszabuken. Intussen ook kinderen uit Peterfalva; uit de drie Roma-dorpen komen nu tussen de 15 en 20 kinderen naar deze kleuterschool. Via sponsoring vanuit Amerika is een bus aangeschaft om de kinderen op te halen. In juli gingen 17 kinderen ook mee op zomerkamp. In september gingen ook al 18 kinderen voor het eerst naar de basisschool. Voor hen is huiswerkbegeleiding gestart; 15-25 kinderen doen mee.

Er is groei in het project, er is veel gebeurd, meer dan eerst werd verwacht. Fundament geeft dit project een aantal jaren een financiële startsteun. Er is goed contact met de projectleiding.

Vilmány en Göncruszka

Twee nauw verbonden projecten die door Fundament, samen met DVN, gesteund worden.

Vilmány, een dorp in NO-Hongarije met een bevolking die voor 80% uit Roma bestaat, kent diepe armoede. Er is veel

kindersterfte, sociale problemen, gebrek aan elementaire zorg. Christenen uit de naburige kerk van Göncruszka werken hier vanuit hun '*Gemeenschapshuis*'. De Talentschool in Göncruszka werkt in het verlengde van het '*Gemeenschapshuis*'; kinderen uit Vilmány krijgen er christelijk onderwijs, levensvorming.

Politiek gezien liggen de verhoudingen soms scherp in deze dorpen. Toch gaat het werk vanuit het '*Gemeenschapshuis*' door. Door huisbezoeken aan jongeren, ouderen, gezinnen krijgt men zicht op de problematiek. Vanuit het '*Gemeenschapshuis*' helpt men bij het bestrijden van diepe armoede, ziekte en geweld in de regio. Dan gaat het om voedselhulp, hygiëne, hulp voor zeer jonge moeders, omgaan met elkaar, kerkdiensten. Ook zijn er wekelijks gesprekken met 16-plussers over levensvragen, zelfkennis en kennis van God; een programma dat voor iedereen openstaat die wil nadenken over thema's als "ouder zijn", "vader zijn". In de zomervakantie wordt dit programma voortgezet tijdens de zomerkampen.

Vilmány

Gemeenschapshuis Vilmány

Talentschool

De *Talent-school en kleuterschool in Gön-cruszka* groeiden sinds september 2011 naar 160 leerlingen. Vanuit 13 dorpen komen de kinderen. Dit aantal zal nog toenemen. Gemeenteleden en ouderlingen-vrijwilligers zorgen voor het leerlin- genvervoer.

De leerboerderij bij de school begon met paardrij-therapie. Er is nu ook een orkest van koperblazers en een familiekoor met leden van 6 tot 84 jaar.

De *imkerij* en de leerboerderij bieden werk. Jongeren en ouderen leren daar werken te waarderen. De imkerij is tege- lijk een belangrijke inkomstenbron door de verkoop van honing.

De kerk in Gön-cruszka beheert samen met de projectleiding de *financiën*. Eerdere ervaring en werken met gede- tailleerde begroting leiden, tezamen de betrouwbaarheid van partners als Funda- ment, tot een stabiele financiële situatie. 20% van de inkomsten uit de honing gaat in een "reservefonds"; onverwachte situ- aties kunnen zo worden opvangen. Het budget dat van Fundament en DVN komt kan zodoende op de geplande manier besteed worden.

Vorming in gemeenschapshuis

In de klas

De kleuterschool vraagt *uitbreiding* om alle kinderen een plek te geven. Uitbreiding van de Talentschool komt daarna, zodra

Honing, een bron van inkomsten

dit mogelijk is. Het verstrekken van eten aan de kinderen wordt een probleem. Door groei van het aantal leerlingen is een *nieuwe keuken* en eetzaal nodig.

Sohajda Levente, de projectleider, zegt van dit alles: Doel is om aan medemen- sen perspectief te bieden midden in een vaak uitzichtloze wereld. Kortzichtigheid komt vaak voort uit een gesloten wereld- beeld, maar de bijbel opent een wijder perspectief.

Organisatie

Enthousiaste vrijwilligers zetten zich in voor het werk van Fundament.

Werkers binnen Fundament en me- dechristenen in Oost-Europa voelen zich onderling verbonden; ieder, vanuit eigen verantwoordelijkheid, zet zich in voor het werk.

Samen bouwen

Het bestuur stuurt het geheel, heeft regelmatig contact met DVN over gezamenlijke projecten en met de TU-Kampen over studentenzaken en internationalisering van opleidingen. Ook is er een regelmatig contact met collega-organisaties die zich inzetten voor werk binnen Oost-Europa.

Steunpilaren in Kampen zijn de mensen die bijdragen aan de huisvesting van de studenten en aan de praktische begeleiding van de studentengezinnen binnen de Nederlandse samenleving (de commissie STUK). Meer dan tien jaar zette Ellen van Houdt zich in, samen met Tineke de Vries, om dit werk te organiseren.

Ellen heeft nu afscheid genomen. Carla Hoekstra neemt haar taak voorlopig over.

Communicatie

De Nieuwsbrief geeft vijf keer per jaar een beeld van activiteiten en projecten. De vernieuwde website: <http://www.stichting-fundament.nl/> geeft tezamen met de eigen Facebookpagina: <http://www.facebook.com/stichtingFundament/> en de Twittervermelding: @st_Fundament een actueel beeld van Fundament en van de verschillende activiteiten en projecten.

Financiën

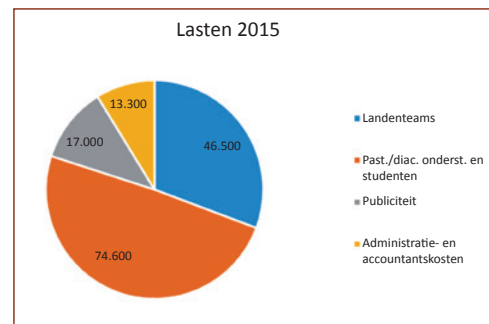
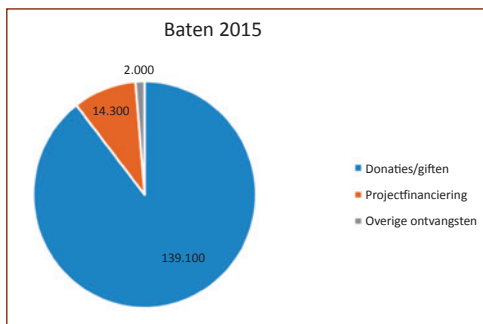
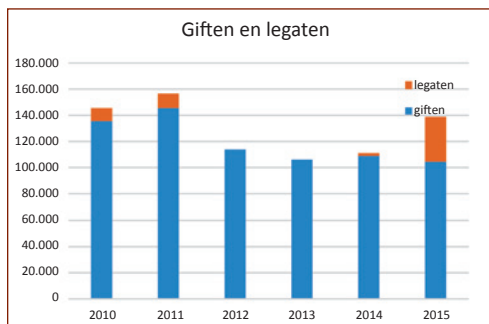
Het jaar 2015 is afgesloten met een positief saldo van bijna € 4000. Dit is € 48.000 gunstiger dan begroot. Dit is vooral te danken aan enkele giften uit nalatenschappen. Doel is om steeds de jaarlijkse giften en een deel van de algemene reserve in te zetten. Het aandeel overhead in het totaal van de kosten is verder beperkt dank zij lagere kosten door overstap naar een

Muurplaat op kerkmuur Vaida

andere accountant. De kosten voor bestuur, administratie en accountants bedragen nu 8,8% van het totaal; de werkelijke kosten zijn afgenomen naar € 13.300. De kosten van publiciteit zijn toegenomen met € 1400 tot € 17.000. Dit is een gevolg van de bouw van de nieuwe website. We zijn dankbaar voor alle giften. Aan 'gewone' giften kwam € 104.900 binnen en € 34.200 aan legaten.

Beleid blijft om projectbijdragen alleen over te maken als afspraken door de ontvangende partij zijn nagekomen; rapportages en jaarverslagen zijn dan belangrijk. Daarnaast worden alleen toezeggingen gedaan als het geld daarvoor ook beschikbaar is.

Fundament
Iránytű

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen

Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen

secretaris: mr. ing. F. Caan

penning-

meester: J.G. de Leeuw

lid: ds. G. Meijer

lid: ds. R. Tigelaar

lid: drs. K. Wierenga

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle

e-mail: info@stichting-fundament.nl

website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

Administratie Fundament

Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrek. nr. NL72 INGB 0003 9756 27

t.n.v. Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats Vlissingen. ANBI-nr. 8136.56.503.

Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten, kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament een bedrag € ....".

